

Briuselis, 2018 m. birželio 4 d.

**PRANEŠIMAS SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS
JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES MUITŲ IR IŠORĖS PREKYBOS TAISYKLĖS**

LENGVATINĖ PREKIŲ KILMĖ

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Tai reiškia, kad jei ratifikuotame susitarime dėl išstojimo¹ nebus nustatyta kita data, nuo 2019 m. kovo 30 d. (išstojimo dienos) 00.00 val. Vidurio Europos laiku Jungtinei Karalystei nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė². Tuomet Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi³.

Pasirengti išstojimui turi ne tik ES ir nacionalinės institucijos, bet ir ekonominės veiklos vykdytojai.

Ekonominės veiklos vykdytojams primenamos⁴ teisinės pasekmės, susijusios su prekėms taikomo lengvatinio režimo kilmės taisyklėmis, į kurias reikės atsižvelgti Jungtinei Karalystei tapus trečiąja šalimi⁵.

Visų pirma nuo išstojimo dienos **ES lengvatiniai prekybos susitarimai su trečiosiomis šalimis bendros prekybos politikos ir maitų srityje Jungtinei Karalystei nebetaikomi⁶**.

¹ Šiuo metu vyksta derybos su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo sudarymo.

² Be to, pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Europos Vadovų Taryba, susitarusi su Jungtine Karalyste, gali vieningai nuspręsti, kad Sutartys nustos galioti vėliau.

³ Trečioji šalis –šalis, kuri nėra ES narė.

⁴ Šiuo pranešimu papildoma informacija apie kilmės taisykles, pateikta 2018 m. sausio 30 d. „Pranešime suinteresuotiesiems subjektams – Jungtinės Karalystės išstojimas ir ES taisyklės maitų ir netiesioginio apmokestinimo srityje“ (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

⁵ ES siekia susitarti su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo nuostatų, susijusių su tam tikromis prekėmis, kurias bus pradėta gabenti iki išstojimo dienos ir baigta gabenti išstojimo dieną arba vėliau, remdamasi ES pozicija dėl muitinės klausimų sprendimo siekiant užtikrinti tvarkingą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Sąjungos (https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-customs-related-matters-needed-orderly-withdrawal-uk-union_en). Šiame pozicijos dokumente taip pat aptariamos ES 27 ir Jungtinės Karalystės administracinio bendradarbiavimo procedūros išstojimo dieną arba vėliau – šios procedūros priklausys nuo įvykių iki išstojimo dienos (pavyzdžiui, tarpusavio pagalbos, susijusios su kilmės įrodymų patikrinimu). Tačiau šie susitarimai bus taikomi tik jei ES ir Jungtinė Karalystė iki išstojimo dienos pasirašys ir ratifikuos susitarimą dėl išstojimo.

⁶ Jeigu galimame susitarime dėl išstojimo bus susitarta dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, Sąjunga kitoms Sąjungos arba Sąjungos vardu jos valstybių narių, arba Sąjungos ir jos valstybių narių bendrai

1. INFORMACIJA APIE LENGVATINĘ KILMĘ

Vykdydama ES bendros prekybos politiką, ES su trečiosiomis šalimis sudarė **lengvatinius prekybos susitarimus**, pvz., laisvosios prekybos susitarimus (LPS), ir nustatė bendrąją lengvatų sistemą⁷ (BLS)⁸.

Lengvatinis muitų tarifų režimas **iš ES eksportuojamoms prekėms** ES LPS šalyje partnerėje gali būti taikomas tada, kai prekės turi ES lengvatinę kilmę, t. y., kai jos yra visiškai gautos ES arba visiškai arba iš dalies pagamintos ES iš medžiagų, kurios yra apdorotos ar perdirbtos laikantis tam tikrų reikalavimų (tam tikriems produktams taikomų taisyklių).

Prekėms, importuojamoms į ES iš trečiųjų šalių, su kuriomis ES yra sudariusi lengvatinius prekybos susitarimus, lengvatinis muitų tarifų režimas taikomas tada, kai jos atitinka lengvatinės kilmės taisyklės. Nustatant lengvatinę prekių, pagamintų trečiojoje šalyje, su kuria ES yra sudariusi lengvatinį prekybos susitarimą, kilmę, toms prekėms skirtos ES kilmės statusą turinčios sąnaudos (medžiagos ir pagal kai kuriuos susitarimus perdirbimo operacijos) laikomos tos trečiosios šalies kilmės sąnaudomis (prekių kilmės kumuliacija).

Lengvatinės kilmės nustatymo taisyklės ir tvarka yra nustatytos atitinkamuose lengvatiniuose prekybos susitarimuose ir atskiruose susitarimuose gali būti skirtingos⁹. Nustatant lengvatinę kilmę ES laikoma viena teritorija, neišskiriant atskirų valstybių narių. Todėl nustatant ES lengvatinę prekių kilmę Jungtinės Karalystės sąnaudos (medžiagos arba perdirbimo operacijos) šiuo metu yra laikomos „ES turinio“ sąnaudomis.

Prekių kilmę patvirtina vyriausybės institucijos (kilmės sertifikatais) arba patys eksportuotojai (gavę išankstinį leidimą arba užsiregistravę) komerciniuose dokumentuose surašytomis kilmės deklaracijomis arba pareiškimais apie prekių kilmę. Importuojančios šalies prašymu, prekių kilmę gali patikrinti eksportuojanti šalis.

Kad galėtų pateikti kilmės reikalavimų atitikties įrodymus, eksportuotojas iš savo tiekėjų gauna patvirtinamuosius dokumentus (pvz., tiekėjo deklaracijas), pagal

sudarytų tarptautinių susitarimų (įskaitant susitarimus, kuriuose nustatytas lengvatinis muitų tarifų režimas) šalims praneš, kad pereinamuoju laikotarpiu taikant šiuos susitarimus Jungtinė Karalystė turi būti laikoma valstybe nare.

⁷ http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm.

⁸ Atsižvelgiant į šiame pranešime minimus klausimus (susijusius su Jungtinės Karalystės kilmės statusą turinčių sąnaudų poveikiu nustatant lengvatinę kilmę muitų tarifų režimo tikslais), bendrojoje lengvatų sistemoje nustatytas lengvatinis muitų tarifų režimas praktiškai gali būti mažiau aktualus nei nustatytasis laisvosios prekybos susitarimuose. Vis dėlto, siekiant išsamumo šiame pranešime nagrinėjami abu aspektai.

⁹ Visų su trečiosiomis šalimis sudarytų ES lengvatinių susitarimų sąrašas pateiktas adresu https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list_en.

kuriuos galima ES mastu **atsukti** gamybos procesus ir medžiagų tiekimą iki galutinio produkto eksporto¹⁰.

2. JUNG TINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMO PASEKMĖS

Nuo išstojimo dienos Jungtinė Karalystė taps trečiaja šalimi, kuriai nebegalios ES su trečiosiomis šalimis sudaryti lengvatiniai prekybos susitarimai. Siekiant nustatyti prekių, kurioms skirtos Jungtinės Karalystės sąnaudos, lengvatinę kilmę, tos sąnaudos (medžiagos arba perdirbimo operacijos) pagal lengvatinius prekybos susitarimus bus laikomos neturinčiomis kilmės statuso. Pasekmės išdėstytos toliau.

• Iš ES eksportuojamos prekės

Nuo išstojimo dienos ES LPS šalis partnerė gali laikyti, kad iki išstojimo dienos ES lengvatinės kilmės statusą turėjusios prekės jų importo į tą trečiąją šalį momentu šio statuso nebetenka, nes Jungtinės Karalystės sąnaudos nebebus laikomos „ES turinio“ sąnaudomis.

Nuo išstojimo dienos, tikrinant prekių, eksportuojamų į trečiąją šalį pagal lengvatinį režimą, kilmę, ES 27 eksportuotojams, tos trečiosios šalies prašymu, gali tekti įrodyti prekių ES kilmę, atsižvelgiant į tai, kad Jungtinės Karalystės sąnaudos nebebus laikomos sąnaudomis.

• Į ES importuojamos prekės

Jungtinės Karalystės sąnaudos, skirtos prekėms, gautoms trečiosiose šalyse, su kuriomis ES yra sudariusi lengvatinius prekybos susitarimus, ir importuojamos į ES po išstojimo dienos, bus laikomos neturinčiomis kilmės statuso, visų pirma taikant kilmės kumuliaciją su ES.

Nuo išstojimo dienos, tikrinant prekių, importuojamų į ES, kilmę, trečiųjų šalių eksportuotojams gali tekti įrodyti importuojamų prekių ES lengvatinę kilmę.

3. REKOMENDACIJOS SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS

• Iš ES eksportuojamos prekės

Kad būtų pašalintos pirmiau išdėstytos pasekmės, ES 27 eksportuotojams ir gamintojams, ketinantiems taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą ES LPS šalyje partnerėje nuo išstojimo dienos, rekomenduojama:

- nustatant savo prekių ES lengvatinę kilmę, Jungtinės Karalystės sąnaudas laikyti neturinčiomis kilmės statuso ir
- imtis reikiamų veiksmų, kad vėlesnio tikrinimo atveju būtų galima įrodyti savo prekių ES lengvatinę kilmę, neatsižvelgiant į Jungtinės Karalystės sąnaudas kaip „ES turinio“ sąnaudas.

• Į ES importuojamos prekės

¹⁰ Todėl ES eksportuotojai ir gamintojai ES naudoja turimas specialias apskaitos sistemas, įrašus ir patvirtinamuosius dokumentus.

ES 27 importuotojams rekomenduojama užtikrinti, kad eksportuotojas galėtų įrodyti importuojamų prekių ES lengvatinę kilmę, atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmes.

Daugiau informacijos apie lengvatinę prekių kilmę pateikta Komisijos mokesčių ir muitų sąjungos svetainėje (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin_en) ir išorės prekybos (Patekimo į rinką duomenų bazė) svetainėje (http://madb.europa.eu/madb/rulesoforigin_preferential.htm). Prireikus atitinkami tinklalapiai bus atnaujinti pateikiant daugiau informacijos.

Europos Komisija
Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas
Prekybos generalinis direktoratas